

ZIŅU IZDEVUMS #47

ŠAJĀ IZDEVUMĀ

- Sociālā kampaņa "Bīstamā draudzība internetā"
- Tests "Notestē draudzību!" bērniem, vecākiem un speciālistiem darbā ar bērniem
- Padomi un ieteikumi bērniem un pieaugušajiem
- Mīti un realitāte par bērnu pavadīšanu internetā
- Atzīmēsim Drošāka interneta dienu kopā — pasākumi visā Latvijā

SOCIĀLĀ KAMPAŅA "BĪSTAMĀ DRAUDZĪBA INTERNETĀ"

Latvijas Drošāka interneta centrs š.g. 8. februārī kopā ar Valsts policiju un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju uzsāk sociālo kampaņu "Bīstamā draudzība internetā", kuras mērķis ir **aktualizēt risku bērniem kļūt par pavadīšanas upuri internetā**. Preses konferences tiešraide Drossinternets.lv [Facebook lapā](#).

Pavedināšana (*Grooming*) ir draudzīgu attiecību izveidošana ar bērnu, lai iesaistītu bērnu seksuāla rakstura aktivitātēs. Seksuāla rakstura aktivitātes izpaužas kā sarunas par seksuālām tēmām, pamudināšana uz seksuāla rakstura darbībām vai seksuālām attiecībām, pamudināšana vai piespiešana izgatavot kaifoto vai izgatavot fotogrāfijas, kur attēlotas intīmās ķermeņa daļas u.tml.

Drossinternets.lv ziņojumu līnijā 2021. gadā ir saņemti 22 925 ziņojumi, lielāko daļu veido internetā ievietoti bērnu pavadīšanas vai seksuālu izmantošanu saturoši materiāli, kuru glabāšanai izmantoti serveri Latvijā, kas nenozīmē, ka satura radītāji un cietušie bērni ir no Latvijas. Tomēr statistika atklāj globālas problēmas nopietnību un iezīmē starptautiskās tendences.

It īpaši satraucošs ir fakts, ka apmēram pusē no ziņojumiem ir redzams, ka bērni paši radījuši nelegālo saturu — kamearas priekšā ir izgērbušies, sevi fotografējuši vai filmējuši un tuvplānā izrādījuši savas intīmās ķermeņa daļas. Analizējot šo saturu, ir pamatotas aizdomas, ka bērns ir

POLICIJA

to darījis kāda pieaugušā mudināts. Nereti bērni pat neapzinās, ka ir kļuvuši par pavadīšanas internetā upuriem. Tāpēc ir ļoti svarīgi ikvienam pieaugušajam, kurš pamana

ko aizdomīgu, rīkoties pareizi un meklēt palīdzību.

Svarīgi ir atpazīt pavadīšanas faktu un rīkoties!

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA >

**JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņo par pārkāpumiem internetā:
ziņojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
 Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

Līdzfinansē Eiropas Savienības Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments

TESTS BĒRNIEM UN VIŅU VECĀKIEM "NOTESTĒ DRAUDZĪBU INTERNETĀ!" SOS.DROSSINTERNETS.LV

Draudzība internetā vai pāridarījums? Nevainīgi jautājumi vai pāvēdināšanas mēģinājums?

Tests izstrādāts sadarbībā ar Valsts policijas un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas speciālistiem un paredzēts:

⚠ **Bērniem**, lai viņi varētu pārbaudīt savu interneta draudzību, jo īpaši gadījumos, ja bērns šo personu nekad dzīvē nav satīcis un nav drošs, vai personai var uzticēties.

⚠ **Vecākiem vai bērna likumiskajiem pārstāvjiem**. Ja bērns ir izveidojis draudzību internetā, un jums ir aizdomas, ka šī draudzība varētu kaitēt bērnam, tad **ar testa palīdzību varat noskaidrot, vai gadījumā bērns nav piedzīvojis pāvēdināšanu internetā**. Vecāki vai bērna likumiskie pārstāvji var konstatēt gadījumus, kad viņa bērnu kāds internetā aicina iesaistīties seksuāla rakstura aktivitātēs. Tas var

bērnā izraisīt apjukumu un likt justies neērti, kā arī bērns var izjust bailes, vainas vai kauna sajūtu. Tests būs kā palīgs šādos gadījumos, lai vecāks kopā ar bērnu apzinātu notikušo un noskaidrotu apstākļus, kā arī **saņemtu norādes par tālākajiem rīcības soļiem**.

Testā ir 20 jautājumi un aizpildīšana aizņems aptuveni 10 minūtes. Testa aizpildīšana ir anonīma.

TESTS PIEJAMS ŠEIT >

BĪSTAMĀ
DRAUDZĪBA INTERNETĀ

Aizpildi testu!

Testa jautājumi katrai mērķauditorijai atšķiras, tāpēc aicinām testa saitē izvēlēties vienu no šīm piedāvātajām iespējām:

- ☒ Bērns līdz 15 gadiem
(iespēja pildīt latviešu un krievu valodā);
- ☒ Jaunietis no 16 - 17 gadiem;
- ☒ Speciālists darbam ar bērniem
(pedagogs, psihologs u.c.)
- ☒ Vecāks

sos.drossinternets.lv

PADOMI UN IETEIKUMI BĒRNIEM UN PIEAUGUŠAJIEM

Šī gada sākumā sadarbībā ar pētījumu kompāniju *Norstat Latvija* tika veikta aptauja, kurā piedalījās 702 vecāki un kuru bērni ir vecumā no 7-17 gadiem. Gandrīz puse vecāku (47%) nezina, kādos sociālajos tīklos bērns uzturas, bet tiem, kuri zina (20%), nav pilnīgas informācijas, jo viņi neseko līdzi ikdienas gaitām. Pat ja 30% vecāku paši atzīst, ka bērns var kļūt par bīstamas draudzības internetā upuri, uzmanīgiem ir jābūt arī tiem, kuri visu uzticību par spēju rīkoties atstāj paša bērna ziņā (34%), jo šī palīdzība var būt tikai šķietami droša — ne vienmēr bērns zina, kā rīkoties.

Internetā cilvēki mēdz izlikties par kādu citu, un reizēm sarakste sociālajos tīklos vai iecienītākajā spēļu platformā var kļūt pārāk privāta un vairs nav tikai vienkārša parunāšanās. Internetā pavadinātāji mēdz iepazīties un uzsākt draudzību ar bērniem, lai sākumā iemantotu viņu uzticību, bet vēlāk viņus izmantotu un iegūtu kailfoto.

Pazīmes, kas var liecināt, ka personai ir pārāk liela interese par bērnu un var radīt pamatotas aizdomas, uzskaitītas zemāk:

- ⚠ Uzrunā bērnu privāti un mēģina "ievilināt" privātā sarakstē;
- ⚠ Vēlas, lai savstarpējās attiecības paliktu noslēpumā;
- ⚠ Uzstāj, ka vēlas bērnu satikt reālajā dzīvē un aicina satikties;
- ⚠ Vēlas ar bērnu runāt par viņa ķermeni un nereti arī par tava ķermeņa intīmajām daļām;
- ⚠ Pieprasa bērnam sūtīt fotoattēlus vai video u.tml.

Drossinternets.lv sadarbībā ar partneriem izstrādājis **izglītojošus materiālus bērniem, vecākiem un speciālistiem darbā ar bērniem**, lai aktualizētu šo problēmu un sniegtu padomus, kā rīkoties un kā runāt ar bērnu:

- ✓ [Padomu plakātu bērniem](#);
- ✓ [Padomu plakātu pieaugušajiem](#);
- ✓ [Bukletu vecākiem](#), kā runāt ar bērnu un kā rīkoties, ja bērns piedzīvojis pavadīšanu internetā.

Aicinām skolas, bibliotēkas, jauniešu centrus rast iespēju šos trīs materiālus **izdrukāt un izvietot bērniem un vecākiem redzamā vietā** — skolas telpās, bibliotēkā, jauniešu centrā, kultūras namā u.tml.

Padomi bērniem un jauniešiem

BĪSTAMĀ
DRAUDZĪBA INTERNETĀ

- 1 Internetā cilvēki mēdz izlikties par kādu citu.
- 2 Reizēm sarakste sociālajos tīklos vai iecienītākajā spēļu platformā var kļūt pārāk privāta un vairs nav tikai vienkārša parunāšanās.
- 3 Internetā pieaugušie mēdz iepazīties un uzsākt draudzību ar bērniem.
- 4 Uzmācšanās, pavadīšana un vardarbība diemžēl notiek arī internetā.

IETEIKUMI,

KAS PALĪDZĒS PASARGĀT SEVI INTERNETĀ

UZMANIES, JA:

- ⚠ Uzrunā tevi privāti un mēģina "ievilināt" privātā sarakstē;
- ⚠ Vēlas, lai jūsu attiecības paliktu noslēpumā;
- ⚠ Uzstāj, ka vēlas tevi satikt reālajā dzīvē un aicina satikties;
- ⚠ Vēlas ar tevi runāt par tavu ķermeni un nereti arī par tava ķermeņa intīmajām daļām;
- ⚠ Lūdz tavus fotoattēlus vai video;
- ⚠ Vēlas uzzināt privātu informāciju — kur tu dzīvo, kurā skolā mācies, kur šobrīd atrodi u.tml.;
- ⚠ Piedāvā tev naudu vai dāvanas;
- ⚠ Mudina tevi ieslēgt kameru;
- ⚠ Nepieņem "nē" kā atbildi un ir ļoti uzstājīgs.

RĪKOJIES NEKAVĒJOTIES:

- SOS** Saglabā pierādījumus un nekādā gadījumā tos neizdzēsi! Uzņem ekrānuzņēmumus/foto ar sarakstes vēsturi.
- SOS** Bloķē personu, kas veikusi pret tevi neatļautas darbības.
- SOS** Ziņo pieaugušajam, kam uzticies — mammai, tētim, radniekiem, skolotājam u.tml.
- SOS** Meklē palīdzību, zvani pa Bērnu un jauniešu uzticības tālruni **116111** vai uzticibastalrunis.lv raksti čatu un saņem atbalstu!
- SOS** Ja piedzīvoji pavadīšanu internetā vai saņēmi draudus, nekavējoties ziņo Valsts policijai 110!

Ja tev ir sajūta, ka kaut kas nav kārtībā, labāk saziņu un draudzību internetā nekavējoties pārtrauc!

Notestē draudzību, ienāc sos.drossinternets.lv

Ja Jums ir aizdomas, ka kāds bērns varētu būt iesaistīts seksuāla rakstura aktivitātēs internetā, kā arī ja Jūs esat kļuvis par liecinieku kāda bērna pavadīšanai internetā:

- SOS** Aicinām par konstatēto likumpārkāpumu nekavējoties **ziņot Valsts policijai 110** vai vērsties jebkurā Valsts policijas iecirknī.
- SOS** Par internetā pieejamiem bērnu seksuālu izmantošanu un no bērniem izvilinātu kailfoto saturošiem materiāliem **ziņojiet Drossinternets.lv**.
- SOS** Jūs un bērns varat saņemt psihologa atbalstu, zvanot Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas **Uzticības tālrunim 116111**.

BUKLETS VECĀKIEM >

PLAKĀTS PIEAUGUŠAJIEM >

PLAKĀTS BĒRNIEM >

MĪTI UN REALITĀTE INTERNETĀ

Sabiedrībā laika gaitā ir izveidojušies mīti un stereotipi, proti, **bērniem un pieaugušajiem** ir radies priekšstats un pieņēmumi par personām, kas pavedina bērnus internetā. Lai sniegtu plašāku ieskatu par sabiedrībā pastāvošajiem mītiem un tos atspēkotu, Drossinternets.lv apkopojis populārākos mītus.

Vēršam uzmanību, ka **bērns internetā ir vecāku atbildība, tāpēc Drossinternets.lv aicina uzraudzīt bērna darbības internetā** un "ekrāna" laiku, lai izvairītos, ka bērns piekļūst nevēlamam saturam un lieto viedierīces neierobežoti. Par to vairāk varat uzzināt Drossinternets.lv padomu materiālā "[Padomi bērna ekrāna laika ierobežošanai](#)", kurā iekļauta informācija arī par vecāku kontroles rīkiem.

MĪTI UN REALITĀTE >

PADOMI BĒRNA EKRĀNA LAIKAM >

2. MĪTS

MANS BĒRNS IR DROŠĪBĀ, KAD IR MĀJĀS – ŠEIT NEKAS SLIKTS AR VIŅU NENOTIKS.

REALITĀTE

Nereti bērni tiek pavadināti internetā, kad viņi atrodas mājās savā gulamistabā, aiz slēgtām durvīm, un kad mājās ir arī citi ģimenes locekļi. To var novērot fotogrāfijās un video ar bērnu pašu radītiem kailfoto, kas tikuši izplatīti internetā.

DROSSINTERNETS.LV

4. MĪTS

ĻAUNPRĀTĪGA BĒRNA IZMANTOŠANA UN PAVEDINĀŠANA INTERNETĀ NOTIEK NEDĒĻU, MĒNEŠU VAI GADU LAIKĀ.

REALITĀTE

Laika sprīdis starp pieaugušā, kas vēlas bērnu pavadināt, jautājumu un bērna atbildi var būt tikai dažas minūtes.

DROSSINTERNETS.LV

1. MĪTS

BĒRNU PAVEDINĀTĀJI IR VECI, BRIESMĪGA IZSKATA PIEAUGUŠI VĪRIEŠI, KURI IZLIEKAS PAR PUSAUDŽIEM.

REALITĀTE

Bērnus internetā nereti pavedina arī gados jauni pieaugušie, kuri ir sabiedriski ļoti aktīvi. Pavedinātāji ir parasti cilvēki, bet īpaši draudzīgi pret bērniem. Nereti viņi pat neslēpj savu vecumu un identitāti.

DROSSINTERNETS.LV

3. MĪTS

ES PAMANĪTU, JA KAUT KAS AR MANU BĒRNU NEBŪTU KĀRTĪBĀ.

REALITĀTE

Ne visi bērni apzinās, ka tiek izmantoti un pavadināti, bet citi var izjust pārāk lielu kaunu, lai kādam stāstītu par notikumu. Vecāks var nezināt, ka bērns piedzīvojis seksuālu vardarbību vai kļuvis par pavadināšanas upuri internetā, kamēr viņš pats jums to neatklās.

DROSSINTERNETS.LV

5. MĪTS

PAR PAVEDINĀŠANAS INTERNETĀ UPURIEM KĻŪST TIKAI TIE BĒRNI, KURI ATSTĀTI NOVĀRTĀ, KURIEM PIETRŪKST UZMANĪBAS, UN IR EMOCIONĀLI NESTABILI UN/VAI DEPRESĪVI.

REALITĀTE

Drossinternets.lv saņemtajos ziņojumos redzami bērni no dažādām vidēm. Ikviens bērns, kurš piekļūst internetam bez vecāku uzraudzības, ir potenciāli apdraudēts.

DROSSINTERNETS.LV

ATZĪMĒSIM #DID2022 KOPĀ — PASĀKUMI VISĀ LATVIJĀ

Aicinām skolas, bibliotēkas, jauniešu centrus u.c. iesaistīties Drošāka interneta dienas svinībās un organizēt pasākumus par drošību internetā sava novada, pilsētas, pagasta un ciema skolās, bibliotēkās un jauniešu centros.

Visi pasākumi apkopoti
[#DID2022 PASĀKUMU KARTĒ](#)

Izdrukā dalības afišu "Šeit tiek atzīmēta DID2020" un izvietojiet pasākuma vietā

Seko Drossinternets.lv sociālajos tīklos:
Facebook [@drossinternets](#)
Instagram [@drossinternetslv](#)

Sociālajos tīklos lieto mirklbirkas
[#DID2020](#) [#Drossinternetslv](#)
[#DrosāksInternetsSākasArTevu](#)

DALĪBAS AFIŠA ŠEIT >

Drossinternets.lv ir izstrādājis 3 prezentācijas nodarbību vadīšanai skolēniem un aicina pedagogus tās izmantot mācību stundās, atzīmējot savā skolā Vispasaules Drošāka interneta dienu [#DID2022](#).

Prezentācijas izstrādātas pamatskolas vecuma skolēniem un pieejamas Drossinternets.lv:

★ **"Kāpēc Tu ar mani runā?"**
[Instrukcija pedagogam](#)

★ **"Šī nodarbība izraisīs SENSĀCIJU!"**
[Instrukcija pedagogam](#)

★ **"Domā, pirms notici!"**
[Instrukcija pedagogam](#)

PREZENTĀCIJAS ŠEIT >

ŠEIT TIEK
ATZĪMĒTA

Drošāka
Interneta
Diena 2022

8. februārī
un visu mēnesi

NĀC UN IESAISTIES!

- Piedalies savas skolas, bibliotēkas, jauniešu centra organizētajās DID2022 aktivitātēs
- Notestē savu draudzību internetā, aizpildi testu [sos.drossinternets.lv](#)
- Seko Drossinternets.lv Facebook lapai un Instagram kontam [@drossinternets](#) [@drossinternetslv](#)
- Nofotografē savu DID pasākumu un publicē internetā. Atzīmē [@drossinternets](#) un lieto mirklbirkas [#DID2022](#) [#Drossinternetslv](#) [#DrosāksInternetsSākasArTevu](#)
- Ieskaties DID2022 pasākumu kartē [ej.uz/DID2022_karte](#) un uzzini, kādi pasākumi notiek visā Latvijā

PREZENTĀCIJAS NODARBĪBU VADĪŠANAI PAMATSKOLAS VECUMA SKOLĒNIEM

MĒRKIS: STIPRINĀT
SKOLĒNU MEDIJPRATĪBU,
SEKMĒT DROŠU UN
JĒGPILNU INTERNETA
IZMANTOŠANU

PREZENTĀCIJU TĒMAS:

Tiešsaistes
saziņas
atpazīšana

Klikšķu
virsrakstu
iepazīšana

Kritiskās
domāšanas
pilnveide

Faktu un
viedokļu
atpazīšana

Informācijas
izvērtēšana
tiešsaistē

PREZENTĀCIJAS
PAPILDINĀTAS
AR INSTRUKCIJU
PEDAGOGAM

DROSS
INTERNETS.LV

